

الزامات مدیریتی واحدهای پرورش صنعتی گوسفند داشتی

باسمه تعالی

مقدمه :

برای صنعتی کردن گوسفندداری داشتی الزام تامین یکسری شرایط مدیریتی اجتناب ناپذیر می باشد تا این صنعت از نظر اقتصادی توجیحات کافی را داشته باشد. و بتواند پایدار بماند که در زیر سعی گردیده تا نکات فنی لازم در بخش های مدیریت تولید مثل، مدیریت تغذیه و مدیریت بهداشت و درمان تشریح گردد.

مدیریت تولیدمثل

میشها برای اولینبار در سن 18 ماهگی تلاقیداده میشوند. با لحاظ کردن سیستم سه بار زایش در دو سال جدول زمانی ذیل قابل ترسیم و پیش بینی می باشد.

جدول شماره 1

نوبت همزمان سازی زمان سیدر گذاری زمان سیدر بردار و تزریق هورمون PMSG زمان قوچ اندازی زمان زایمان زمان از شیر گیری بره ها

سری اول 1 تیر 15 تیرماه 17 تیرماه 17 آبان 17 دی

سری دوم 1 بهمن 15 بهمن 17 بهمن 17 خرداد 17 مرداد

سری سوم 1 شهریور 15 شهریور 17 شهریور 17 دی 17 اسفند

سری چهارم 1 فروردین 15 فروردین 17 فروردین 17 مرداد 17 مهر

سری پنجم 1 آبان 15 آبان 17 آبان 17 اسفند 17 اردیبهشت

سری بعدی 8 ماه بعد از سیدر گذاری دوره قبل 8 ماه بعد از سیدر برداری دوره قبل 8 ماه بعد از قوچ اندازی قبلی 8 ماه بعد 8 ماه بعد

بعد از جفتگیری کنترل شده ی قوچ ها با میش های همزمان سازی شده ، چنانچه تا 17 روز علایم فحلی در این میش ها مشاهده نشد احتمالاً نشانگر موفقیت آمیز بودن جفتگیری می باشد در غیر اینصورت میشهای قصرمی باید بطور آزد با قوچهای منتهی تلاقیداده شوند. در فصول جفتگیری، می توان با استفاده از قوچهای فحلیا، میشهای فحلگله را شناسایی کرد. سپس در طول روز و در 4 نوبت (ساعات 6 و 11 صبح، 2 و 7 بعد از ظهر) میشهای فحل از گله جدا شده و به صورت تصادفی با قوچهای منتهی تلاقیداده میشوند.

میشهای آبستن شناسایی شده و از سایر گله جدا می شوند و در اصطبل مخصوص قرار می گیرند این اصطبل مخصوص گوسفندان آبستن سبک می باشد تا از سایر گله جدا باشند و مراقبتها و نظارت های ویژه ای بر روی آنها اعمال شود بعد از اتمام دو ماه آبستنی آنها را وارد جایگاه دیگری که مخصوص گوسفندان آبستن نیمه سنگین است و در این مرحله دامهای آبستن به رژیم غذایی خاص دوره میش های سنگین بتدریج سازگاری پیدا می کنند تا از ایجاد هر گونه استرس تغییر جیره جلوگیری شود طول این دوره یک ماه می باشد و در مرحله نهایی گوسفندان آبستن وارد فاز میش های آبستن سنگین می شوند که در این دوره دو ماهه جیره غذایی حاوی کنسانتره بالا به آنها داده می شود در این دوره بایستی تلاش شود تا اسکور بدنی این گوسفندان بین 3 تا 5/3 قرار گیرد. در طول مدت آبستنی میشها مراقبتها ی لازم قبلی از ماز قبلی تغذیه، نگهداری و بهداشت، انجام شده و فصل زایش بعد از طی دوره آبستنی (5 ماه) شروع میشود.

اطلاعات تیمانند جنس و تپتولد، شماره هیدرومادر و تاریخ تولد نیز در دفتر زایش ثبت میگردد.

وزن میشبهنهنگام جفتگیری ثبت میشود.

مدیریت بهداشت و اکسیناسیون

جهت حفظ سلامت گوسفندان، برنامهای اکسیناسیون بیماریها مهم از قبیل شاربن، آنتروتوکسمی، تبیر فکی، آبله، هیپاتیت و بروسلوز باید انجام شود و از داروهای مناسب جهت مبارزه با انگلهای داخلی، و خارجی در طول سال (بهار و پاییز) استفاده شود. همچنین انجام سمپاشی و سوزاندن جایگاهها با شعلها فکنیز ضروری میباشد. گله بایستی از نظر بهداشتی

تحت نظر دامپزشک قرار داشته باشد و گوسفندان بیمار بر این اساس مراقبت‌های لازم را از گله جدا و در جایگاه مخصوص دام های بیمار (بیمارستان) قرار داده شوند. علاوه بر این، نظافت دائمی جایگاهها، بهویژه هر سیدگی به وضعیت بهداشتی گوسفندان بالغ و بزرگها بنوعی از قبیل سمچینی، از برنامه‌های مداوم یا مستقیم توصیه به انجام آن میشود.

- برخی اقدامات بهداشتی و دامپزشکی مورد نیاز
- انجام معاینات و درمان‌های روزانه و دیدن دام‌های بیمار
- کودکنیوشعلها فکنیوسمپاشی سالنها پیروریش
- تزریق واکسن آنتریت و توکسمیبه کلیه گوسفندان در دونوبت
- تزریق واکسن آبله و شاربینه کلیه گوسفندان بالغ
- حمام ضدکنه کلیه گوسفندان در یک نوبت
- تست بروسلوز کلیه قوچها و میشها
- درمان ضدانگل کلیه گوسفندان بالغ
- تزریق واکسن تبیر فکیه کلیه گوسفندان
- تزریق واکسن بروسلوز به بزرگها
- درمان بیمار پیلور و پنومونی بزرگها در دونوبت به مدت 3
- انجام سایر اقدامات بهداشتی لازم

جدول شماره 2 : زمانبندی پیشنهادی اقدامات بهداشتی لازم برای گله

ردیف ماه اقدامات انجام شده در هر ماه سال

1 فروردین تزریق واکسن آنتریت و توکسمی به بزرگها بنوعی از قبیل لوامیزول یا

مبارزه با انگلهای شیردان و ربه (قل قروت و قزل قروت) با خوردن داروهایی از قبیل لوامیزول یا تترامیزول یا آلباندازول- مبارزه با کپک و دیکروسیلیوم با خوردن داروهایی از قبیل فزینکس یا راتاید یا کلوزانتل یا تترازی و دستورازی

آخر فروردین ماه کودکنیوشعلها فکنیوسمپاشی آغلها و آهک پاشی -

تزریق واکسن آنتریت و توکسمی بنوبت دوم بزرگها - تزریق واکسن آنتریت و توکسمی (غیر از بزرگها)

2 اردیبهشت

تزریق واکسن تب برفکی و شاربینه گوسفندان، (غیر از بزرگها)، حمام ضدکنه و مبارزه با انگل های خارچیل از پنجم چینی، تزریق واکسن آنتریت و توکسمی کلگله (غیر از بزرگها)

3 خرداد

حمام ضدکنه بعد از پنجم چینی، خوردن شربت ضدانگل و مبارزه با انگل های داخلی - (مبارزه با کرم کدوی گوسفند (تنیا) با داروهایی از قبیل تنی رازی یا نیکوزامید)

4 تیر

تزریق واکسن بروسلوز به بزرگها،

درمان گله ۶ بزرگها بر علیه پیلور و پنومونی

5 مرداد - -

6 شهریور - -

7 مهر سمپاشی آغلها بر علیه انگل های خارجی - تزریق واکسن تب برفکی

8 آبان - -

9 آذر تزریق واکسن آنتریت و توکسمی

10 دی

شعلها فکنیوسمپاشی و آلودگیها - خوردن نمولتی ویتامین بهمیش های آبستنی و آهک پاشی و رودی های سالن های آبشگاه

11 بهمن

کنترل و مراقبت از ایمانمیشها - خوردن آنٹی بیوتیک (انرو) به همراه نمولتی ویتامین به بزرگها بنوعی از قبیل دونوبت در روز متوالی

12 اسفند

تکرار مراقبت و موارد بهداشتی بره های نوزاد - تکرار خوراندن آنتی بیوتیک به همراه مولتیویتامین به بره های نوزاد - تزریق واکسن آنترتوکسمیبره های نوزاد - تزریق ویتامین E+se به بره های نوزاد

علاوه بر اقدامات ذکر شده، در مانهای روزانه نیز انجام گرفتن یوز آما یا شاتلاز جهت پیشبرد و درمان نوبیشگیر با وقوع وارد بدین صورت تغییر دکهاز جمله میتوان به فرستادن موارد سقط شدنها از مایشگاه جهت روش نشاندن عامل سقطاشاره کرد

مدیریت تغذیه

ماده خشک جیره در حدود 5/2 تا 5/4 درصد وزن گوسفند تغذیه ی گله ی گوسفند داشته باشد دستنه زیر تقسیم میشود :

الف - تغذیه برهها

ب- تغذیه میش ها

تغذیه میش در پنجمر حلزیر خلاصه میگردد:

1 : خوراک دهی به هنگام مجتگیر، (فلاشینگ)

2 : خوراک دهی به هنگام آبستنی

3 : خوراک دهی به هنگام مبره زایی

4 : خوراک دهی به هنگام مشیردهی

5 : خوراک دهی به هنگام خشک

ج- تغذیه قوچها

الف - تغذیه بره

1: تغذیه بره نوزاد

معمولاً برهها بلافاصله پس از تولد قادر به ایستادن نبوده، در مدت کمی خود را به ایستادن قادر بر این خوردن

شیر نزدیک مینماید. بهتر است در این صورت پستان مادر توسط دامدار تمیز گردد تا هیچگونه آلودگی به بره منتقل نشود.

تغذیه بره ساعت اول پس از تولد و نیز برای بره ها بسیار حائز اهمیت است؛ زیرا در روزهای اول، شیر مادر (ماکیا آغوز) به دلیل اینکه مملو است و حاوی مواد قندی فوق العاده قابل هضم و جذب، آلبومین و گلوبولین، ویتامین و آنتی بکری می باشد که با عتایجاد ایمنی و جلوگیری از مرگ و میر نوزادان میگردد.

امکان ندارد در روزهای اول، (معمولاً از شش یا اول) مادر نوزاد را قبول کند و از شیر دادن برهها بازغاله امتناع نماید. بنابراین بایستی برهها و شها به مختلفه مادر را وادار به شیردهی کرد (از جمله نگهداری نوزاد و مادر در یک

جایگاه نفراد بیسته) در صورت تیکه علت شیر ندادن از خمیات نور میستان نامدار باشد، بایستی سر به مادر را معالجه

کرد و سعی شود از آغوز سایر مادرها به نوزاد خوراند که دردمیزان نیاز نوزاد به شیر مادر روزانه حدود 10 درصد وزن نوزاد است که بایستی در چندینمر حل (حدود 3 بار) به نوزاد خوراند ه شود؛ برای مثال یک نوزاد 4 کیلوگرم نیاز به 400 گرم (سیسی) شیر مادر در روزهای اول پس از تولد دارد.

در صورت تیکه آغوز در دسترس نباشد، به نوزاد میبایستی شیر معمولی به همراه با تزریق مواد ویتامینی، مقداری

آنتی بیوتیک و حتی گاما گلوبولین داده شود. در بره خیا و احدها که آغوزها یا ضایعات منجمد

مینمایند، میتوان برایتغذیه نوزادان به مادر از آنها استفاده کرد. البته احتیاطاً تا خاص در زمانیکه گشایی

آغوز منجمد از جمله در جه حرارت مناسب آغوز در زمان مصرف (حدود 35 درجه سانتیگراد) میبایستی لحاظ گردد.

2: تغذیه نوزاد تا از شیرگیری

اصولاً برهها از بدو تولد حدود 2 تا 3 هفته منحصراً از شیر مادر تغذیه مینمایند. از هفته دوم و سوم

به بعد شروع به بلبلدن به مواد علوفه ای یا بلد ستر سمیکنند و کم کم به خوردن مواد علوفه ای عادت می نمایند.

در زمانیکه بره فقط از شیر مادر تغذیه میکند، شیر به طور مستقیم وارد شیردان میشود؛ چون عملاً بر قسمت های معده (شکم، نگار، هزار لا) از نظر هضم فعال نبوده، اصولاً رشد چندانی نمینمونه است. بنابراین بایستی برهها به تدریج به خوردن سایر مواد غذایی از جمله علوفه و پشته و یا خشک و کنسنترا تها عادت دهدی

شود تا اندامها بیاد شده و رشد و نمو نمایند. مواد خوراکی و علوفه ای مصرفی بایستی به لحاظ کیفیت و تین،

مواد معدنی و ویتامینی غنی باشد.

اگر برهها بر اینچرا به همراه تعمیر و ندمی بایستی مر آن خوراک را اختیار برهها قرار داد. بدین معنی که مراتع

در صورت امکان نرد هکشییا تور کشیطور بتقسیمشوند تا قسمتخوبمر تعبیر هها اختصاص داد ه شود و نرد هها طور بیاشند که همیشه نتوانند و ارد آنمر تعگردند. اگر بر هها بهمر تعبیر ایچرا بردهنمیشوند، علوفهخشیبو کنستانتتر هدر اختیار آنها بهصور تدستیقرار داد ه شود. بر هاز هفتهدومویا سومبهعد علاو هبر شیر مادر بایستروز انهدود 25 تا 50 گرمکنسانتر هواز هفتهمبمبهد 250 تا 500 گرم (بسته به رشد جسمانی) در اختیار داشته باشند. در اینمد تمبیایستیعلوفهها یمر غویو (جهوشبدر) بهمقدار کافیدرا اختیار بر هها قرار گیرد. در مورد بر هها یداشتمصرف کنسانتر هکمتر ولیمصرفعلوفهخشیبز یاد ترودر مورد بر هها پیرواری میایستیمصرفکنسانتر هبیشتر ومصرفعلوفهخشیبکمتر گردد. تاریخاز شیر گیری بر ه2 تا 3 ماهاست. در زماناز شیر گیری (یعنیچندروز ماندهبهآن) میایستی شیر میشها بهصور تدستیودشید ه شود و سپسبهد تکمیا جاز هداد ه شود تا بر هها در کنار مادر هها خود بمانند. در اینزمان چونشیر میشها خود بهخود کاهش میاید و بر هها چار استبر ایسیر کردنشکم از علوفه و کنستانتتر هها استفاد هبیشتر بنماید. تغذیهنوز ادبا شیر خشکیامواد جانشینشوند ه شیر در مزار عیکهد فتولید بر هپروار یاستتغذیهبر هها بامواد جانشینشوند ه شیر صور تمیگیرد؛ زیرا لازم است میشها در مدتکو تا هیخشکود و بار هبر ایزابشبعدیآ ماد ه شوند. بنا بر اینتغذیهنوز ادبا شیر مادر کمتر صور تمیگیرد. نکاتمهمقابلبر رسیدر مورد تغذیهها جایگزینشوند هها پیشیر شاملموارد زیر است:

- 1- نوزاد حداقلا 24 ساعتساز تولدیامادر نگهدار میبشود تا آغوز در یافتنماید.
- 2- در صور تمرگمادر حتماً از آغوز سایر مادر هها بهنوزاد خور انید ه شود.
- 3- در صور تنبود ماکیا آغوز، نوزادبا شیر معمولیتغذیهمواد ویتامینها و آنتیبیوتیکو گاما گلوبولینبهتر یفشود.
- 4- در روز دومبهعد، نوزاد از مادر جدا و پساز 5 تا 6 ساعتگر سنگی، بر هها را بهسر پستانکها یمصنوعیو بژ هها یتا از طریق مادر مصنوعیتغذیهشوند.
- 5- مادر مصنوعیمیتواند حاویشیر معمولیو یاپودر شیر خشکیا جایگزینشوند ه شیر باشد.
- 6- چنانچه پنبیر هها 3 تا 4 روز ه، بر هها یزرگتر (10 تا 15 روز ه) که هداد تهتغذیهشیر از مادر مصنوعیگرد هاند و وجوددانش تهها باشد، در فرا گیریو استفاد هاز ماد همصنوعیبر اینوزاد انبسیار موثر است.
- 7- شیر خشکیا جایگزینشوند ه شیر حداقلبایستیحاو 21 تا 22 درصدپروتئینباشد. مواد ویتامینومعدنیحتیجریبیشتری نسبتبهشیر معمولینیز داشتهباشند.

3: نیاز تغذیه ای بر هها

مقدار ماد هخشک مورد نیاز بر هها در هفتها و لزن دگیحدود 250 گرمواز هفتهمبمبهد به 350 تا 400 گرم افزایش می یابد. بهعبارتدیگر در هفتها یا ولودومروزانه 5/1 لیتر و در هفته پنجم 5/2 تا 3 لیتر طیدو تاسهنوتدر روز میایستیشیر با غلظت 16 درصد ماد هخشک باشد.

4: شرایطاز شیر گیری بر هها

1- سنبر هها حدود 8 تا 15 هفتها شد و موقعشیر گیری بایستروز انهدود 200 تا 250 گرمکنسانتر همصرف نمایند.

2- وز نشیر گیری حداقلا 3 تا 4 برابر روز تولد آنها باشد.

3- میایستینوزاد اناز هفتهدومبهعد بهخوردنعلوفه و مواد کنستانتتر هها دکردهباشند.

5: تغذیهبر هپساز شیر گیری

پساز شیر گیری، بر هها بهد و قسمتنرو ماد هتقسیمیشوند و بهطور جدا گانهنگهدار میگردند. خود این گروهها نیز بهد و گروهحذفی (پروراری) (وداشتی) جایگزینگله (تقسیمیشوند کههر کدامتغذیه جدا گانه دارند.

جدول شماره 3 : نیاز بر هها یداشتیبا افزایشوزن متوسط 200 تا 250 گرم در روز

نوعدام

وزن

بدن (کیلو گرم) غلظت انرژی جیره (مگا کالری در کیلوگرم) ماده خشک مصرفی

(کیلوگرم در روز) TDN (کیلوگرم در روز) درصد پروتئین خام به ماده خشک مصرفی انرژی قابل متابولیسم

(مگا کالری در روز) پروتئین خام (گرم در روز) پروتئین قابل متابولیسم (گرم در روز) کلسیم (گرم

در روز) فسفر (گرم

در روز)

درصد 60 UIP درصد 40 UIP درصد 20 UIP

شیشک ماده 40 91/1 81/0 43/0 13 35/2 106 156 97 5/71 2/3 2/2

شیشک نر 40 91/1 945/0 45/0 16 6/3 155 148 142 104 2/3 25/2

پروتئین مصرفی غیر قابل تجزیه در شکمبه: UIP

جدول شماره 4: جیره پیشنهادی برهه‌های اشتیبا افزایشوزن متوسط 200 تا 250 گرم در روز

ردیف ماده خوراکی گرم/راس/روز

1 یونجه خشک 400 تا 500

2 سیلو ذرت -

3 کنسانتره 350 تا 400

4 کاه 50 تا 100

جدول شماره 5: احتیاجات بره‌ها واریا افزایشوزن متوسط 100 تا 250 گرم در روز

وزن بدن

(کیلوگرم) افزایش وزن

بدن (گرم در روز) غلظت انرژی جیره (مگا کالری در کیلوگرم) ماده خشک مصرفی (کیلوگرم در روز) TDN

(کیلوگرم در روز) درصد پروتئین خام به ماده خشک مصرفی انرژی قابل متابولیسم (مگا کالری در روز)

پروتئین خام (گرم در روز) پروتئین قابل متابولیسم (گرم در روز) کلسیم (گرم

در روز) فسفر (گرم

در روز)

درصد 60 UIP درصد 40 UIP درصد 20 UIP

20 100 91/1 57/0 3/0 4/13 09/1 76 73 69 51 3/2 5/1

40 250 91/1 32/1 75/0 13 53/2 171 163 156 115 7/3 4

50 250 91/1 38/1 79/0 8/12 64/2 177 169 161 119 5 3

جدول شماره 6: جیره پیشنهادی بره‌ها واریا افزایشوزن متوسط 100 تا 250 گرم در روز

ردیف ماده خوراکی گرم/راس/روز

1 یونجه خشک 350 تا 650

2 سیلو ذرت -

3 کنسانتره 350 تا 500

4 کاه 50 تا 200

تغذیه همیشه ها

الف: تغذیه هنگام جفتگیری (فلاشینگ)

تغذیه براندامان تولیدمثلاز طریق ترشح هورمونها) بوئز هورمونها یغده هیپوفیز LH و هورمون های انسولینوز المعده) اثرگذار بوده با افزایش سطح تغذیه مناسبه مکفیتولید انسولین افزایش با عثر داشت گلوکز شده در نتیجه انرژی برای تولید هورمونها جنسی و افزایش تخمکریزی فراهم میگردد. بدین منظور یساز یا یا نشیردهیتا حدود 3 هفته مانده به قوجاننداز به تغذیه بیشتر سطح جیره نگهدار با ستتامیشهها قدر بلاغرشوند سپستاقوجاننداز به میشهها را با کنسانتره و علوفهها بمرغ و بتغذیه می نمایند این عمل را فلاشینگ گویند) اسکور بدنیتغذیهها در زمان جفتگیری 3 تا 2/3 می باشد) با این شوک تغذیه اینر خگیرایا بستنیور اندمان برهدهها افزایش مییابد.

نکته مهم اینکه همیشه های

چاق به عمل فلاشینگ کمتر یا سخت می دهند و بالغان نسبت به همیشهها جوان نیز عکس العمل بهتر نشان میدهند.

جدول شماره 7: احتیاجات مواد مغذیه همیشه ها در هنگام فلاشینگ و جفتگیری

نوع دام وزن بدن (کیلوگرم) غلظت انرژی جیره (مگا کالری در کیلوگرم) ماده خشک مصرفی (کیلوگرم در

روز) TDN (کیلوگرم در روز) درصد پروتئین خام به ماده خشک مصرفی انرژی قابل متابولیسم (مگا کالری

در روز) پروتئین خام (گرم در روز) پروتئین قابل متابولیسم (گرم در روز) کلسیم (گرم

در روز) فسفر (گرم
در روز)
درصد 60 UIP درصد 40 UIP درصد 20 UIP
میش 50 91/1 01/1 93/0 10 92/1 81 77 74 55 4/2 8/1

جدول شماره 8 : جیره پیشنهادی میش هادرنگامفلاشینگو جفتگیری
ردیف ماده خوراکی گرم/راس/روز
1 یونجه خشک 300 تا 450
2 سیلو ذرت 500 تا 750
3 کنسانتره 450 تا 500
4 کاه 75 تا 120

در زمان جفتگیری بنیابستنیازشیدروبا یونجه زیاد استفاده گردد، زیرا اثر کربا تا استروژن آنها موجب کاهش
تولید مثل میشود. حداکثر 50 درصد از لگومینه ها در زمان جفتگیری با استفاده شود.
ب : تغذیه همیشه هنگام آبستنی
میشها طیدورها آبستنی 10 تا 15 کیلو گرم روزانه اضافه میکنند که ناشی از وزن جنین به همراه اها فتها به همراه اوما یعا تجینا است. بناب
راینبر ایچلو گیر یاز سختز ایوچا قیدام میبایستیها ینمسله توجهدا شتواسکورید نینگامز ایما 3 تا 5/3
باشد در یکسوما ننها یا بستنی خود دو سوموز نجینشکلمی
بنابر این یکسوما آخر آبستنی توجبه کاهش حمشکمبناشیا زافزایش جنین در بنمادر
میبایستی ملاحظا تو یز هتغذیه یا عمالگردد.

جدول شماره 9 : احتیاجات مواد مغذیه میشها آبستن
نوع دام وزن بدن (کیلوگرم) غلظت انرژی جیره (مگا کالری در کیلوگرم) ماده خشک مصرفی (کیلوگرم در
روز) TDN (کیلوگرم در روز) درصد پروتئین خام به ماده خشک مصرفی انرژی قابل متابولیسم (مگا کالری
در روز) پروتئین خام (گرم در روز) پروتئین قابل متابولیسم (گرم در روز) کلسیم (گرم
در روز) فسفر (گرم
در روز)

در روز)
درصد 60 UIP درصد 40 UIP درصد 20 UIP
ابتدای آبستنی تک قلو 50 91/1 16/1 61/0 3/8 21/2 96 91 87 64 8/3 8/2
ابتدای آبستنی دو قلو 50 91/1 31/1 75/0 6/8 51/2 112 107 103 76 4/5 7/3
انتهای آبستنی تک قلو 50 91/1 1 66/0 10 8/2 101 96 92 68 5/5 5/3
انتهای آبستنی دو قلو 50 91/1 47/1 97/0 5/10 5/3 155 148 141 104 3/7 4/3

جدول شماره 10: جیره پیشنهادی احتیاجات مواد مغذیه میشها آبستن
ردیف ماده خوراکی گرم/راس/روز
1 یونجه خشک 350 تا 450
2 سیلو ذرت --
3 کنسانتره 350 تا 550
4 کاه 70 تا 150

ج: تغذیه هنگام زایمان میش
هنگام زایمان به جهت آسایش و راحتی دام بایستی میشها را از سایر گله جدا نگه دار یکرده تا با علوفه با کیفیت بالا و
کنسانتره ی مناسب تغذیه شوند. (دادنسوسبا یونجه خشک و مواد ملین مثل گند موملا سدر ابتدا یز ایشبسیار ثمر بخش
است؛ زیرا از بیوستدامچلو گیر می نماید).
توجه ویژه مواد معدنی مورد نیاز از جمله کلسیم و فسفر برایتولید شیر و چلوگیر یاز تبشیر بسیار حایز
اهمیت است. در صورت نشان دادن علائم تبشیر تزر یقورید یکلسیم تنهارا هعلاج به شمار میرود.
میشها یبشیر دهعلاوه بر تأمینا احتیاجات نگهدار نیاز بهر فعا احتیاجات تولید شیر نیز دارند میشها یجوانوا آنها یکها ولینبار زایم

انکرده‌اند، نیاز به تأمین احتیاجات رشد نیز دارند. بدیهی است مادرها بتکقلوز اودوقلوز ابلحاظ احتیاجات بسیار متفاوت بوده‌ب، ایستیتا‌مینا احتیاجات به‌طریق‌صورت‌گیرد که جبرانا فتوزن ماده در طید دوران شیردهی نیز بنماید.

جدول شماره 11: احتیاجات مواد مغذیمیش‌ها بشیرده

نوع دام وزن بدن (کیلوگرم) غلظت انرژی جیره (مگا کالری در کیلوگرم) ماده خشک مصرفی (کیلوگرم در روز) TDN (کیلوگرم در روز) درصد پروتئین خام به ماده خشک مصرفی انرژی قابل متابولیسم (مگا کالری در روز) پروتئین خام (گرم در روز) پروتئین قابل متابولیسم (گرم در روز) کلسیم (گرم در روز) فسفر (گرم در روز)

در روز

درصد 60 UIP درصد 40 UIP درصد 20 UIP

ابتدای شیردهی تک قلو 50 91/1 91/1 09/1 72/0 31/14 61/2 156 149 143 105 4/1 4/3

ابتدای شیردهی دو قلو 50 91/1 91/1 07/1 8/15 85/3 254 242 231 170 7/6 7/5

انتهای شیردهی تک قلو 50 91/1 91/1 4/1 74/0 11 68/2 154 147 141 104 9/3 6/3

انتهای شیردهی دو قلو 50 91/1 91/1 72/1 91/0 2/12 29/3 210 201 192 119 4/5 9/4

انتهای شیردهی تک قلو 50 91/1 91/1 26/1 67/0 5/9 4/2 119 114 109 80 7/2 7/2

انتهای شیردهی دو قلو 50 91/1 91/1 6/1 85/0 2/10 06/3 163 156 149 110 2/4 7/3

جدول شماره 12: جیره پیشنهادی احتیاجات مواد مغذیمیش‌ها بشیرده

ردیف ماده خوراکی گرم/راس/روز

1 یونجه خشک 350 تا 550

2 سیلوزرت 500 تا 750

3 کنسانتره 350 تا 550

4 کاه 50 تا 70

ه: تغذیه در حالت نگهداری بوخشی

میش‌ها پس از دور هجفت‌گیر بتا یک‌سوما نتهای آبستنی در حالت نگهداری بتغذیه میش‌ون‌د و سپس جیره

آبستنی در یافت می‌دارند، به‌طوری‌که اسکور تغذیه‌ها بتا نتهای زمانزایمانین 3/3 تا 5/3 باشد) تغذیه

بمنظور استفاده از رشد جبرانی جنین در بر خیا واحدها متداول است).

جدول شماره 13: احتیاجات مواد مغذیمیش‌و قوچ در حالت خشکی

نوع دام وزن بدن (کیلوگرم) غلظت انرژی جیره (مگا کالری در کیلوگرم) ماده خشک مصرفی (کیلوگرم در روز) TDN (کیلوگرم در روز) درصد پروتئین خام به ماده خشک مصرفی انرژی قابل متابولیسم (مگا کالری در روز) پروتئین خام (گرم در روز) پروتئین قابل متابولیسم (گرم در روز) کلسیم (گرم در روز) فسفر (گرم در روز)

در روز

در روز

درصد 60 UIP درصد 40 UIP درصد 20 UIP

میش در حال نگهداری 50 91/1 91/1 09/1 49/0 6/7 75/1 69 66 63 47 5/1 2

جدول شماره 14: جیره پیشنهادی احتیاجات مواد مغذیمیش‌و قوچ در حالت خشکی

ردیف ماده خوراکی گرم/راس/روز

1 یونجه خشک 200 تا 250

2 سیلوزرت 300 تا 500

3 کنسانتره 50 تا 70

4 کاه 250 تا 350

تغذیه قوچ

الف: در فصل غیر جفت‌گیری

معمولاً قوچهار اپساز دور هجفتگیر یک هاند کیه ملاغرشده اند با جیره هنگهدار بتغذیه مینمایند، بهطوریکه اسکور تغذیه آنها آن

ها از 5/3 در ابتدا جفتگیر یک کمتر نشود.
نوع دام وزن بدن (کیلوگرم) غلظت انرژی جیره (مگا کالری در کیلوگرم) ماده خشک مصرفی (کیلوگرم در روز) TDN (کیلوگرم در روز) درصد پروتئین خام به ماده خشک مصرفی انرژی قابل متابولیسم (مگا کالری در روز) پروتئین خام (گرم در روز) پروتئین قابل متابولیسم (گرم در روز) کلسیم (گرم در روز) فسفر (گرم در روز)

در روز

درصد 60 UIP درصد 40 UIP درصد 20 UIP

قوچ در حال نگهداری 62 91/1 09/1 55/0 7 2 76 5/72 51 61 9/3 85/1

جدول شماره 15: احتیاجات مواد مغذی قوچ در فصل غیر جفتگیری

ردیف ماده خوراکی گرم/راس/روز

1 یونجه خشک 200 تا 250

2 سیلوزرت 300 تا 500

3 کنسانتره 50 تا 70

4 کاه 250 تا 350

جدول شماره 16: جیره پیشنهادی احتیاجات مواد مغذی قوچ در فصل غیر جفتگیری

ب: تغذیه قوچها به هنگام جفتگیری (فلاشینگ)

هورمونهای تغذیه بر اندامان تولید مثل از طریق ترشح هورمونها (بوئز هورمونهای غده هیپوفیز (LH) و هورمونهای انسولینوزالمعده) اثرگذار بوده، با افزایش سطح تغذیه مناسبتولید انسولین افزایش مییابد و باعث برداشت گلوکز شده، در نتیجه انرژی بلازمبرایتولید هورمونهای جنسی فرامیگردد.

جدول شماره 17: احتیاجات مواد مغذی قوچ در فصل جفتگیری

نوع دام وزن بدن (کیلوگرم) غلظت انرژی جیره (مگا کالری در کیلوگرم) ماده خشک مصرفی (کیلوگرم در روز) TDN (کیلوگرم در روز) درصد پروتئین خام به ماده خشک مصرفی انرژی قابل متابولیسم (مگا کالری در روز) پروتئین خام (گرم در روز) پروتئین قابل متابولیسم (گرم در روز) کلسیم (گرم در روز) فسفر (گرم در روز)

در روز

درصد 60 UIP درصد 40 UIP درصد 20 UIP

قوچ 65 91/1 13/1 21/1 5/9 35/2 98 94 90 141 15/4 05/4

جدول شماره 18: جیره پیشنهادی احتیاجات مواد مغذی قوچ در فصل جفتگیری

ردیف ماده خوراکی گرم/راس/روز

1 یونجه خشک 300 تا 450

2 سیلوزرت 400 تا 550

3 کنسانتره 500 تا 600

4 کاه 75 تا 120